Asia
EU; Koulutus; Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi yhteisistä puitteista parempien palvelujen tarjoamiseksi taitojen ja tutkintojen alalla (Europass) ja päätöksen N:o 2241/2004/EY kumoamiseksi

Kokous
Koulutus (EU30) 19.12.2016 - 19.12.2016

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio on antanut ehdotuksen 5.10.2016. Koulutuskomitea on aloittanut ehdotuksen käsittelemisen kokouksessaan 2.12.2016 yleiskeskustelulla. Koulutusneuvosto pyrkinee yleisnäkemykseen 21.5.2017.

Suomen kanta

Suomi tukee komission ehdotuksen yleistavoitetta liikkuvuuden ja työllisyyden tukemisesta yhteisin, eurooppalaisin toimin. Komission ehdotus loisi Europassilla yhteisen palveluviitekehyksen, joka uudistaa merkittävästi osaamista koskevia eurooppalaisia työkaluja. Ehdotuksessa luodaan jo olemassa oleville palveluille osin uusi, digitaalisuuteen pohjaava muoto ja yhteinen eurooppalainen brändi. Suomi pitää myönteisenä eurooppalaisten työkalujen tunnettuuden ja digitalisaation edistämistä. On tärkeää, että Europassin laajimmin käytössä olevat osiot, CV ja tutkintotodistusten liite säilyvät komission uudistetussa versiossa. Työelämän jatkuvan muutoksen myötä ohjauksen merkitys korostuu, ja alan asiantuntemuksen varmistaminen Europassi-yhteistyössä on tärkeää. Joidenkin olemassa olevien toimintojen, kuten kielipassin ja Euroguidance -palveluiden tilannetta tulee jatkotyössä selvittää. Suomi ei ole ajanut näiden toimintojen poistamista Europassi-päätöksestä.

Komission ehdotuksessa on ongelmallista se, ettei komission ehdotus sisällä selkeätä ehdotusta yhteisiksi tavoitteiksi tai toimiksi. Komissio ehdottaa perustettavaksi prosessia, jossa digitalisoidaan olemassa olevaa informaatiota, arvioidaan nykyisten välineiden tuottama informaatio ja vasta tämän jälkeen Europassi-päätöksen mahdollistaman hallinnollisen yhteistyön avulla arvioitaisiin mahdolliset toimet yhteistyön tehostamiseksi. Ehdotettu toimintatapa on Suomen näkökulmasta ongelmallinen, koska yhteistyön tavoitteet tulisi pystyä täsmentämään Europassi-päätösehdotusta koskevissa neuvotteluissa. Komission ehdotuksessa on useita kohtia, joita tulee täsmentää ja selkeyttää jäsenvaltioiden vastuiden ja tehtävien, komission ja jäsenvaltioiden välisen työnjaon sekä uudistuksesta jäsenmaille koituvien

hallinnollisten kulujen ja hallinnollisen taakan kannalta. Ehdotuksessa esitetään yhdistettäviksi hyvin erityyppisiä toimintoja eikä yhdistämisen tuomia synergiaetuja ole mahdollista arvioida esityksen perusteella. Lisätietoja tarvitaan myös ehdotuksen suhteesta tietosuojalainsäädäntöön sekä tekijänoikeuksia sisämarkkinoilla koskevan direktiivin uudistamiseen.

Komissio ehdottaa tutkintojen lisäämistä ammatti- ja osaamisluokitus ESCO:on. Suomi on katsonut, että tutkintoja koskeva yhteistyö ESCO:ssa tulee pysyä vapaaehtoisena EURES-asetuksen mukaisesti.

Europassin hallintorakenteita koskevat päätökset voidaan tehdä vasta Europassin neuvotteluiden päätyttyä.

Pääasiallinen sisältö

Komissio ehdottaa merkittävää uudistusta vuonna 2004 annettuun päätökseen Europassista.

Komission mukaan ehdotuksen avulla pyritään modernisoimaan EU:n välineet ja palvelut taitojen ja tutkintojen alalla sekä varmistamaan, että ne vastaavat käyttäjien muuttuvia tarpeita työmarkkinoilla sekä koulutusalalla, ja että ne ovat päivitettävissä.

Uudet Europass-puitteet tarjoavat komission mukaan kaksivaiheisen lähestymistavan:

1) Uudet Europass-puitteet tarjoavat EU:n laajuisen alustan, jonka avulla kaikki yksittäiset henkilöt voivat käyttää intuitiivisen ja saumattoman verkkopalvelun kautta useita palveluita, esimerkiksi luoda e-portfolion tai arvioida omat taitonsa. Näitä palveluja täydennetään suurella määrällä kaikista jäsenvaltioista (myös hakurobottien avulla) hankittua tietoa oppimismahdollisuuksista, tutkinnoista, tutkintojen tunnustamiskäytännöistä sekä tiedolla työmarkkinoista ja taidoista (esim. eri aloihin liittyvät suuntaukset). Tällä tuetaan tietoon perustuvia päätöksiä ammatinvalinnasta, liikkuvuudesta ja oppimisesta, jotta yksittäiset henkilöt voivat osaltaan korjata osaamisen kohtaanto-ongelmaa ohjaamalla valintojaan sellaisia oppimispolkuja ja uria kohti, joilla mahdollisuudet ovat parempia.

   Työnantajat, koulutuksen tarjoajat, opinto-ohjaajat, työvoimapalvelut ja poliittiset päätöksentekijät hyötyisivät saataville asetetusta tiedosta. Erityistä huomiota kiinnitetään kolmansien maiden kansalaisten erityistarpeisiin. Lisäksi luodaan avoimet standardit tutkintoja, avoimia työpaikkoja ja ansioluetteloja varten niiden ammattilaisten saataville, jotka haluavat julkaista tämäntyyppisiä tietoja sähköisesti. Europass-puitteilla edistetään tiedon esittämiseen ja vaihtoon käytettävien sähköisten välineiden yhteentoimivuutta. Komissio katsoo, että eurooppalainen integroitu alusta antaa merkittävää lisäarvoa jäsenvaltioille niiden pyrkiessä tukemaan yksittäisiä henkilöitä, koska niiden ei tarvitse toistaa tietotekniikkaan liittyviä toimia kansallisella tasolla.

   Komissio ehdottaa Europassia muutettavan asiakirjapohjaisesta järjestelystä palvelupohjaiseksi alustaksi. Sen toimintaa laajennetaan ja samalla varmistetaan, että palvelut pohjautuvat käyttäjien tarpeisiin. Uusiin Europass-puitteisiin yhdistetään tiedot, jotka tällä hetkellä saadaan esimerkiksi opiskelumahdollisuuksia ja tutkintoja Euroopassa koskevasta portaalista, EU:n osaamispanoraamasta (joka tarjoaa tietoa taidoista sekä kansallisella että EU:n tasolla sekä ammateista ja erityisistä

toimialoista) sekä ESCO-portaalista (eurooppalainen taito-, osaamis-, tutkinto- ja ammattiluokittelu, joka tarjoaa yhteisen kielen erityisten taitojen ja niihin liittyvien käsitteiden kuvaamiseen työllistymis- ja koulutustarkoituksia varten).

2) Uudet Europass-puitteet sisältävät ruohonjuuritason palvelut, joiden tavoitteena on varmistaa palvelujen ulottaminen laajimpaan mahdolliseen kohdeyleisöön, mukaan lukien ne, joilla voi olla vaikeuksia hankkia tai käyttää digitaalisia palveluja.

   Ehdotukseen liittyy myös hallinnollisten ratkaisujen yhdistämistä Europassin ja Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen hallinnoinnin ja ohjauksen osalta laajoiksi kokonaisuuksiksi. Tavoitteena on mahdollistaa parempi koordinaatio koulutus- ja työllisyyspolitiikkojen sekä kansallisten toimijoiden kesken.

   Ehdotus on yksi osa komission kesäkuussa ehdottamaa uutta osaamisen ohjelmaa Euroopalle.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 ja 166 artiklaan.

Tarkistus tehdään Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä, jolla kumotaan voimassa oleva Euroopan parlamentin ja neuvoston voimassa oleva päätös N:o 2241/2004/EY.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Ehdotus käsiteltäneen kahdessa valiokunnassa: EMPL ja CULT. Valiokunnat eivät ole toistaiseksi sopineet käsittelyn yksityiskohdista.

Kansallinen valmistelu

EU-30 (koulutus): 19.12.2016

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Suomi on pyytänyt komissiolta lisätietoja komission ja jäsenmaiden työnjaosta ehdotuksessa ehdotettujen toimien osalta. Ehdotuksen perusteella näyttäisi, että toimeenpanosta kansallisille hallintoelimille koituvat kustannukset voivat olla merkittäviä tiedon tuotannon ja esimerkiksi käännösvelvoitteiden osalta. Komission ehdotuksen mukaan ehdotuksella ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Ehdotus ESCO-luokittelun perustamiseksi ja tutkintopilarin luomiseksi ESCO:on sisältyi komission ehdotukseen EURES-asetuksen muuttamiseksi. Jäsenmaat eivät neuvottelussa kannattaneet tutkintopilarin sisällyttämistä ESCO:on. Tämä kanta vaikuttaisi edelleen olevan jäsenmaiden keskuudessa vallitseva.

Asiakirjat

COM(2016) 625 final.
12947/16

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Minna Polvinen, OKM, minna.polvinen@minedu.fi; p. 0295 330262
Johanna Moisio, OKM, johanna.moisio@minedu.fi;
Seija Rasku, OKM, seija.rasku@minedu.fi;
Pauliina Porkka, TEM, pauliina.porkka@tem.fi;
Carita Blomqvist, OPH, Carita.Blomqvist@oph.fi

EUTORI-tunnus

EU/2016/1545

Liitteet

Viite E 84/2016 vp; KOM(2016)382

Asiasanat	ammatillinen koulutus, koulutus, koulutusohjelmat, työllisyys
Hoitaa	**OKM, TEM**
Tiedoksi	EUE, SM, STM, TULLI, VM, VNK